

Feasts and Fulfillment - The Profundity of Purim

Rabbi Shmuel Silber

1. אסתר פרק ט

(כ) ויכתב מרדכי את ההדברים האלה וישלח ספרים אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשוורוש הקרוכים והרחוקים: (כא) לקיים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה: (כב) כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם וחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים:

20. And Mordecai inscribed these things and sent letters to all the Jews who were in all the provinces of King Ahasuerus, both near and far, 21. to enjoin them to make the fourteenth day of the month of Adar and the fifteenth day thereof, every year, 22. as the days when the Jews rested from their enemies, and the month that was reversed for them from grief to joy and from mourning to a festive day-to make them days of feasting and joy, and sending portions one to another, and gifts to the poor.

2. ב"ח אורח חיים סימן תרצה

דכיון דטעם משלוח מנות הוא כדי שיהא שמח ושש עם אוהביו וריעיו ולהשכיח ביניהם אהבה ואחזה וריעות אם כן אם יסעוד אחד עם חבריו ורעהו הרי הם בשמחה ובטוב לב משתה יחד ...

3. שו"ת חתם סופר חלק א (או"ח) סימן קצו

אך בס' מנות הלוי + על מגילת אסתר, ט' – י"ט, להרבות השלום והריעות, היפך מרגילתו של הצר שאמר מפורד ומפורד, פי' במקום שראוי להיות עם א' הנם מפורדים ומפורדים במחלוקת, לכן תקנו משלוח מנות, א"כ י"ל כיון ששלח והראה חבתו אעפ"י שזה מוחל לו כבר יצא ידי חובתו

4. תרומת הדשן סימן קיא

בני אדם השולחים לחביריהם בפורים חלוקים וסדינים וכה"ג, יוצאים ידי משלוח מנות או לא? תשובה: יראה דאין יוצאים בהן דנראה טעם דמשלוח מנות הוא כדי שיהא לכל אחד די וספק לקיים הסעודה כדינא ... אלמא דטעמא משום סעודה היא. ותו נראה דלא אשכחן בשום מקום דמיקרי מנות אלא מידי דמיכלי או דמשתי ...

5. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יב עמוד א

שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה? אמר להם: אמרו אתם! – אמרו לו: מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע.

6. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יא עמוד ב

אמר: השתא ודאי תו לא מיפרקי, אפיק מאני דבי מקדשא ואשתמש בהו.

7. מנחת אשר פ"ה

הרי שכל המשתה הזה מוקדש היה לשמחת החורבן ולכפירה בגאולת ישראל. כל שבעים שנה לא השתמש אחשוורוש בכלי המקדש השבויים בידו, ...

מפחד שמא יתהפך עליו הגלגל ויתקיימו דברי הנביא שככלות שבעים שנה יצאו ישראל ביד חזקה ויבנו את בית הבחירה, ועל כן כאשר לפי חשבוננו עברו שבעים שנה עשה משתה לכל עמו, משתה שכל כולו כפירה בגאולת ישראל ושמחה בחורבן בית המקדש.

זה פשר חטאם הנורא של בני ישראל, שבוזה שהשתתפו בסעודה זו ואף נהנו ממנה כאילו כפרו בנבואת ירמיהו והתייאשו מן הגאולה ח"ו. וע"ז נתחייבו כליה, דמי שאינו מאמין בגאולה אינו ראוי להגאל, דאין ישראל

8. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף צז עמוד א

המזבח עץ שלש אמות גבוה ארכו שתיים אמות ומקצעות לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה'. פתח במזבח וסיים בשולחן! ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו: בזמן שבית המקדש קיים – מזבח מכפר על אדם, ועכשיו שאין בית המקדש קיים – שולחנו של אדם מכפר עליו.

9. יחזקאל פרק מא פסוק כב

הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת גְּבוֹהַּ וְאַרְכּוֹ שְׁתַּיִם אַמּוֹת וּמִקְצָעוֹתָיו לּוֹ וְאַרְכּוֹ וְקִירוֹתָיו עֵץ וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְקוֹק:

The altar was wood three cubits high and two cubits long, and its corners, and its length and its walls were wood. And he spoke to me, "This is the table that is before the Lord."

10. תפארת שלמה לקוטים

שולחנו של אדם מכפר. שהקרבתן היה מקרב ישראל לאביהן שבשמים ועל ידי זה בא הכפרה. כן השלחן על ידי הקדושה שיש במאכל הוא מקרב ישראל לה' ומשם בא הכפרה.

11. רש"י מסכת מנחות דף לז עמוד א

שולחנו של אדם מכפר עליו – דנותן פרוסה לאורחים.

12. תורת המנחה לשמיני עצרת / דרשה פה עמוד 367

והיאך שולחנו של אדם מכפר עליו – שיפרוש לרעב לחמו ויביא עניים מרודים לביתו ויערך לפניהם שולחן, או יאריך על שולחנו אולי בהארכו יבא עני ויתן לו חלק ממה שיש לפניו על שולחנו. ויזכה בו כאלו בית המקדש קיים והוא מקריב דמים ומדליק נרות, כי נר ה' נשמת אדם.

13. מאור עינים פרשת מטות

שולחנו של אדם מכפר עליו כי באמת אין לך קרבן גדול מזה שהוא יחוד גמור ולכך נקרא שולחן מלשון שליחות שהניצוצות ההם השייכים לנפשו נשלחין אליו שיעלה אותן במאכלים הבאים לידי על השולחן שאוכל עליו ולכך נקרא שולחן אשר לפני ה' שמקרב לפני ה' כאמור

R. Menahem Nahum b. R. Zvi Twersky was born in 1735 in Ukraine. His father was among the first disciples of the Besht, and was very close to him. After the Besht's death, he became a disciple of R. Dov Baer of Mezritch. He would wander from place to place to disseminate Hassidism. After the death of his rebbe, he became a rebbe himself and founded the Chernoble dynasty, from which the Hassidic dynasties of Square and Rachmostrivka stem. He died in 1798.